

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 229.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, SEPTEMBER 30th, 1930.

LETO XXXII. — VOL. XXXII.

Ameriški bankirji vozijo denar na Kubo, da pre- prečijo paniko

Havana, Kuba, 29. septembra. — Tu so ne pričakovano zaprli dve banki, kar je povzročilo med ljudstvom neutemeljeno govoric, da ni denarja, in so ljudje začeli v drugih bankah vpraševati za denar. Bankirji so se obrnili za pomoč v Washington, in nemudoma se je iz New Yorka odposlalo potom hitrih parnikov in zrakoplovov 50 milijonov ameriškega denarja, ki se je razdelil bankam. Takoj je bila vsaka kriza takoj preprečena, in ljudje so dobili zopet zupanje. Del denarja so odpekljali iz posebne rezerve zvezne rezervne banke v Atlanti, in sicer v posebnem vlakcu do Miami, odkoder je zrakoplov prepeljal denar na Kubo. En sam zrakoplov je peljal pet milijonov dolarjev. Medtem je pa dospela kubanska vojna ladja "Cuba," ki je vzela na krov 30 milijonov dolarjev in z vso naglico odpekljala proti glavnemu mestu. Da prepreči paniko, je kubanska vlada poslala vojaštvo tudi v druga mesta. Vojaštvo ima s seboj velike vsote denarja, ki ga izroča bankam, ki morda nimajo slučajno dovolj gotovine. Kompanija vojakov s strojnimi puškami je obkolila zrakoplov, ko je dospel v Havano.

Dekleta smejo biti do 2. ure zjutraj zunaj

Chicago, 29. septembra. Sodnik Thomas Lynch je danes razsodil, da smejo biti 15 let stara dekleta do 2. ure zjutraj izven svoje hiše. James Sequin je naprosil sodnijo, da vzame njegovi razporečeni ženi nadzorstvo nad dekletom, ker dopušča, da ostaja dekle do 2. ure zjutraj izven hiše. Sodnik pa ni ustregel prošnji, pač pa izjavil, da je 15 let staro dekle lahko z doma do 2. ure zjutraj.

Popotne slike

V ponedeljek 13. oktobra se pričnejo kazati v B. of L. E. avditoriju na St. Clair Ave., in Ontario St., krasne popotne slike, spremljane z razlagi. Te slike kaže sloveča kompanija, ki je poznana pod imenom "Newman Traveltalks." Slike se bodo kazale vsak ponedeljek popoldne ob 4. uri in vsak ponedeljek zvečer ob 8.15. Med drugimi zanimivostmi bo letos kazanje slik iz vatikanske države. Vstopnice dobite pri Lyon & Healy, 1226 Huron Rd.

Pevsko društvo Zorislava

Tajnica pevskega društva Zorislava prijavno vabi vse člane in članice, da se prav gotovo udeležijo seje v sredo, 1. oktobra ob 8. uri zvečer, v spodnjih šolskih prostorih na Bliss Rd. Vršla se bo redna vaja, in prosijo vse člane in članice, da pripeljejo kar največ novih pevcev.

Zgubljen denar

Neka rojakinja je v nedeljo zgubila ročno torbico z večjo svoto denarja in nekaterimi rezi, in sicer v okolici Waterloo Rd., in 156. ceste. Pošten najditelj je prošel, da isto vrne proti nagradi na 15319 Waterloo Rd.

Vreme

John M. Sulzman, bodoči šerif Cuyahoga okraja, je včeraj "podkupil" urednika "Ameriške Domovine," da bi zanj glasoval. Sulzmann mu je kupil paket "Camel" cigaret. Hurrah for Sulzmann!

Pastorji v mestu vodijo obupen boj, da rešijo prohibicijo pogina

Trije znani clevelandski pastori in sicer Ferdinand Blanchard, Frank Jennings in J. H. Goldner, so preteklo nedeljo imeli obupne pridige v svojih cerkvah, da rešijo prohibicijo pred poginom, kateremu je posvečena. Kot znano, se zadnje čase oglašajo za odpravo prohibicije celo ljudje, ki so jo prej zagovarjali, pa so spoznali, da je prohibicija prava nesreča za narod. Zlasti so pastori kričali na "Crusaders," najnovejšo organizacijo, ki se bori za odpravo prohibicije, in ki sedaj nabira desetmilijon - dolarski fond v Ameriki, da bo uspešno pobijala prohibicijo. In pastori so tudi silno jezni, ker mokaši baje ne pridejo s pravo barvo na dan. Mokaši po zatrdilu pastorej pravijo, da so proti saloonu in za vladno kontrolo pijače. Toda kaj je razlika pri pijači, ako jo kupite v saloonu, od butlegarja ali pa od vladnega uradnika! Pijača je pijača, hudičeva iznajdba, pravijo pastori in oni so absolutno proti vsaki pijači. In pastori se silno bojijo izvolitve senatorjem Robert Bulkleya, ki je demokratski kandidat za senatorski urad, in ki je pod obvezo, da bo deloval za odpravo prohibicije, kakor hitro bo izvoljen. Bulkley jim je trn v peti, in no potolažimo se, izvoljen bo, ker je odkrit in pošten republikanec, McCulloch pa lahko v privatnem življenju deluje za prohibicijo in pije vodo.

In v takih kotlih se izpla- ča kuhati

Zvezni agentje so dobili večeraj v Patterson, N. J., dva velika kotla za kuhanje žganja. En kotel je držal 10.000 galon, drugi pa 5000. Dobili so tudi 10.000 galon kuhanega žganja. Vse je bilo zaplenjeno, žganjekuhi so se pa pravočasno rešili.

Skupna društva

Skupna društva fare sv. Vida priredijo 23. novembra plesno veselico v Grdinovi dvorani.

Baraga preša

Poznani rojak Mr. Anton Baraga na 637 E. 152nd St., je začel s stiskanjem grozdja in se rojakom vladno priporoča.

Sistem varnosti

Slovenska North American Trust banka je v svoji podružnici na 156. cesti in Waterloo Rd., vpostavila te dni popolnoma nov varnostni sistem, ki ima namen, da zabrani roparjem in tatovom priti do denarja. Ta varnostni sistem je eden najboljših sedaj na trgu in si ga je slovenska banka o mislila kot prva v Clevelandu. Deluje tako prečizno, da je vsakomur absolutno nemogoče priti do denarja, razun če ga uslužbenci sami izročijo. Ker se vrši te dni bankirska konvencija v Clevelandu, si bodo delegatje te konvencije ogledali ta varnostni sistem na naši slovenski banki. Tudi rojaki, ki se zanimajo za to, so prijazno vabljeni, da si to stvar ogledajo, ker je res nekaj posebnega.

Politikarji ne ljubijo vprašanja prohibicije

Dajte ljudem, kar prihrani- nijo stroji, da se od- pravi brezposelnost

Demokratiški kongresnik iz 21. okraja, Robert Grosser, je imel v nedeljo značilen govor glede brezposelnosti. Izjavil je, da glavni vzrok za tolikšno brezposelnost je, ker se neprestano uvajajo v industrijo stroji, ki hranijo na času in denarju. Brezposelnost rodi novč brezposelnost, ljudje ne morejo kupovati, tovarne in trgovine zapirajo. Grosser je povedal, da bi se morale znižati delovne ure v toliko, v kolikor stroji prihranijo čas in delavske roke, toda plače se absolutno ne bi smele znižati, tako da bi bilo enako številu ljudi neprestano zaposlenih. In če se to ne naredi, tedaj stoji naša civilizacija pred strašnim propadom. Lastnik in delodajalec mora dobiti obresti iz strojev, v katere je investiral denar, je rekel Grosser. Tudi mora dobiti liberalno nagrado za vdostvo tovarne. Toda dajte delavcem oni denar, ki se prihrani pri moderni masineriji, in brezposelnost bo izginila.

Mr. Jos. Zalar Jr.

V ponedeljek nas je obiskal v uredništvu Mr. Jos. Zalar Jr., iz Joliet, Ill., sin glavnega tajnika K. S. K. Jednote. Mladi Zalar študira medicino. Dobrodošel! Pripeljal ga je namreč iz Joliet, Mr. Ray Grdina, ki se je tam zadnji teden poročil.

Truplo na pokopališču

V ponedeljek so identificirali truplo neke ženske, ki je bila najdena mrtva v neki mlaki na pokopališču. Je to 75 letna Mary Porcelanuk, 4286 E. 94th St. Imela je navado, da je hodila vsako nedeljo na grob svojih dveh sinov, kjer je tudi sama dala smrt.

V Detroitu se pripeti več umorov kot pa v raz- vpiti Chicagi

Detroit, 29. septembra. — Od 31. maja pa do 28. septembra je bilo v Detroitu ubitih 21 oseb od samih gangstev, in drugi umori v tem številu sploh niso šteti. S tem je mesto Detroit prekosilo mesto Chicago, kjer so v istem času imeli "samo" 16 enakih umorov. Silna ofenziva detroitskih gangstev in raketerjev se je pričela 31. maja, ko sta bila na ribjem trgu ustreljena dva Italijana. Poleg omenjenih 21 umorov so bili v Detroitu od 1. julija naprej umorjeni trije policisti od gangstev, dvanajst roparjev so ljudje sami ubili, ko so jih dobili v svojih stanovanjih, ena oseba je bila ubita od roparjev. Policija je zadnje čase zaplenila gangstevske voze, revolvre, puške, strojne puške, nože, sekire in nabojne. Večinoma oziroma 90 procentov vseh umorov so povzročili Italijani v svoji naselbini. A la Mussolini!

Novi naročniki

Pretekli teden so se na dnevniki "Ameriška Domovina" naročili sledeči novi naročniki: — Mrs. Kata Krulac, McKees Rocks, Pa., Anton Semprimoznik, Frank Janchar, Mary Milavec, Louis Sedmak, Anton Habich, New Sheffield, Pa., in Jos. Medved. Vsem prav lepa hvala!

Listnica uredništva

"Preslice ciganske" nam piše neki rojak v pismu, v katerem se ni podpisal in pravi, da mi držimo z laškimi — fašisti!!! "Auch solche Kautze muss es geben," je napisal pesnik Goethe, mi pa rečemo: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!"

Bankirji napadajo na kon- venciji tarifne in nase- lenske postave

Cleveland. — John W. Barton, predsednik oddelka narodnih bank od American Bankers Association, ki sedaj zboruje v Clevelandu, je imel včeraj pomemben govor, tekem katerega je omenil, da zasledujejo Zedinjene države napačno smer glede visokega standarda življenja. Naša colninska postava je zgrešena, in ravno tako je zgrešena naselniška postava. Mi proizvajamo silne množine poljedelskih strojev in izdelujemo vsakovrstne predmete, toda ako tega ne bomo kupovali, se blago ne bo prodalo. Naša colninska postava je taka, da tuji narodi ne morejo kupovati pri nas, torej moramo sami kupiti, kar se v tovarnah pridelava. Toda kako, ko je naseljencem zaprta pot. Mi potrebujemo več ljudi, toda vlada čimdalje bolj omejuje naseljenjstvo. Besede Bartonu so vzbudile splošno zanimanje med navzočimi bankirji. Glavni namen konvencije bankirjev je, najti vzroke sedanje gospodarske depresije in jih po možnosti odpraviti. Bankirji so zelo resno pri tem delu.

Dekleta bežijo

Iz mestnega pobiljševalnega zavoda za mlada dekleta je pobegnilo včeraj 6 deklet v starosti od 14 do 16 let. Osem nadaljnjih deklet je še nameravalo pobegniti, pa so jim beg še pravočasno preprečili.

Dekle je zginito

Da, in že so jo pričeli iskati. Upajo, da jo najdejo 18. oktobra, in sicer v Grdinovi dvorani pri veselici in plesu, ki se tedaj priredi. Kdor jo bo našel, dobi cekin v darilo. Pazite na nadaljne podatke!

Silne obdolžitve demokra- tov glede vračila dav- kov republikancem

Washington, 29. septembra. — Kongresnik Garner, voditelj demokratov v poslanski zbornici kongresa, je danes dal v javnost težko obdolžitev napram republikancem. Rekel je, da kakih 30 lastnikov velikih podjetij, ki so letos prispevali vsak od \$5000 do \$10.000 v blagajno republikanske stranke, je dobilo tekem zadnjih štirih let vrnjenih \$100.000.000 od vlade, ker so plačali baje preveč davkov. Med korporacijami, ki so dobile vrnjene davke, in med narodnim odborom republikanske stranke obstoji tesna zveza. — "Mogoče je to samo slučaj," je govoril kongresnik Garner, "toda na vsak način je skrajno značilno, da je dobilo 17 oseb, od katerih je vsaka plačala \$10.000 v blagajno republikanske stranke, največ povrnjenega denarja iz blagajne Zedinjenih držav, ker so baje dotične osebe preveč plačale v davkih." Nadalje je Garner povedal, da je skrajno značilno dejstvo, da je bil pred kratkim imenovan Robert Lucas, komisar za razporedbo davkov, kot eksekutivni direktor republikanske stranke. Tu sledijo imena nekaterih republikancev, katerih vsak je dal 10 tisoč dolarjev v republikansko blagajno, in ki so dobili sledeče svote vrnjene iz blagajne Zedinjenih držav: Harry Guggenheim \$209.000. Jeremiah Milbank je dobil vrnjenih \$900.000, John N. Willys dobil \$677.000, George Martin \$419.000, H. H. Hanna \$83.000. Cyrus Eaton \$419.000, W. R. Timken \$360.000, John D. Rockefeller dobil vrnjenih nad osem milijonov dolarjev, itd. Čedne stvari uganjajo republikanci. Treba bo velike metle pri volitvah!

Jugoslovanski parnik se potopil na morju

Zader, 27. septembra. — V bližini tega mesta se je potopil neki jugoslovanski parnik. Pet oseb je pri tem zgubilo življenje, dočim se jih je 19 rešilo.

Listnica uredništva

Terezija Možic. — Glede vaše zadeve se obrnite na Legal Aid Society, 1940 E. 6th St., Room 614. Tam vam bodo pomagali brezplačno.

Društvo Zvon

Izvrstno poslovanje Slovenskega Narodnega Doma v Lorainu, Ohio, omogočuje, da priredi direktorjem vsako leto vsem delničarjem lepo večerjo in vso postrežbo popolnoma brezplačno. V nedeljo sta se mudila v Clevelandu Mr. Bučar in Mr. Kumše iz Loraina in sta se oglasila pri Mr. Primož Kogoju, kot pevovodji pevskega društva Zvon ter naprosila, da bi prišli društveni pevci na dotični večer v Lorain in pri banketu zapeli nekaj slovenskih pesmic. To je pač priznanje, da je pevsko društvo Zvon priljubljeno tudi izven naselbine, in se bo društvo gotovo lepo odzvalo. Stroške pokrije družba S. N. Doma v Lorainu. Kdaj se dotični večer vrši, bomo še pravočasno naznanili.

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev po širni Ameriki

V bolnišnici v Rock Springs, Wyo., je preminul rojak Rudolf Hribernik. Smrt je nastopila kot posledica poškodb, ki jih je rojak dobil v rudniški nesreči. Ranjki je bil star šele 27 let, rojen v Minnesoti. Zapuščena žena, dva otroka in oče.

V zavod za umobolne v Nay-orl, Mo., je bil prepeljan 24 letni Frank Suder, sin dobro poznane družine Anton Suder. Je to sin velike družine, ki je delal po Oklahomi in Michiganu v raznih rudnikih in podpiral je očeta, dokler se mu ni omračil um.

V Neelyville, Mo., je umrl 16 letni sin družine Jos. Pogladen. Dne 12. oktobra priredi slovensko pevsko društvo "Danica" v Chicagi lepo opereto "Kraljica ciganov," in sicer v štirih dejanjih. Enake prireditve še niso imele v Chicagi. Priredi se v C. S. P. S. dvorani na 18. cesti.

V Canonsburg, Pa., sta se poročila Miss Emma Tekave, hčerka Marko Tekavca, in Mr. Peter Dole iz Meadowlands.

V Jolietu, Ill., se je poročil Mr. John Plut ml., in Miss Mary Albert.

Zelo nevarno je bil pobit te dni rojak Frank Lenaršič iz Yellow Jacketa, Mich. Zlomilo mu je roko na več mestih in dobil je tudi druge poškodbe.

Poročila sta se v Calumetu, Mich., rojak Rudolf Musich in Miss Blanche Little, ki je rodom Francozinja.

V Calumetu, Mich., je umrl poznani rojak John Barkovič, dobro poznani prodajalec mehkih pijač.

Na pikniku Slov. Doma v Milwaukee so naredili kljub slabim delavskim razmeram čistega dobička \$1117.79, kar pač jasno znači požrtvovalnost rojakov v Milwaukee za svoj narodni zavod.

V Slovenskem delavskem domu v Johnstownu, Pa., so igrali rojaki karte. Tekom igranja je pa prišlo do prepira, tekem katerega je Edvard Šuster tako nesrečno udaril rokajka Frank Likarja, da se je slednji zgrudil in mrtev obležal. Vsa prizadevanja obuditi ga, so bila zaman. V zaporu se nahajata Edvard Šuster in Frank Lesar. Zadnji je oskrbnik dvorane. Likar zapuška tri male otroke in ženo, Šuster pa ima tudi ženo in male otroke.

Štiriletni sin je ustrelil svojega očeta

Pikeville Ky., 27. sept. Štiriletni farmar, je govoril z groceristom v trgovini, ko je njegov sin zašel v stransko sobo, kjer je dobil revolver. Fant je pomeril na očeta in sprožil. Oče se je mrtev zgrudil. Otrok je na to pomeril na grocerista, toda predno je mogel sprožiti, so mu izbili orožje iz rok.

Otok umrl

Staršem Mr. in Mrs. Vinko Gregory, 2286 W. 30th St., je umrl v nedeljo 8 let star sinko. Umrl je v mestni bolnici. Pogreb preskrbi A. Grdina & Sons. Iskreno sožalje staršem!

Zgubljeni prstan

Mr. Jack Vidmar je zgubil v mestnem kopališču na St. Clair Ave., prstan z znakom S. D. Z. Kdor ga je mogoče našel, je prošel, da ga izroči v glavnem uradu Zveze.

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

Iz poljščine prevel
DR. RUDOLF MOLE

"Zelo me veseli, da te vidim, gospod, in tvoje slavne prijatelje," je rekel, potresa je roko gospodu Volodijovskemu. "Kakor bi zagledal brata! Lahko mi verjameš, gospod, ker se ne znam hliniti. Res je, da si me grdo oplazil po buči, ali si me potem zopet postavil na noge, česar ti ne pozabim do smrti. Pred vsem ti povem, če ne bi bilo tebe, bi sedaj sedel v ječi. Bog daj, da bi se taki ljudje rodili na kamenju. Kdor misli drugače, ta je ničvrednej in naj me vrag vzame, če mu ne odtrgam ušes!"

"Miruj vendar, gospod!"

"V ogenj pojdem za tebe, gospod, pa če bi imel poginiti! Naj se postavi, kdor ne verjame!"

Tu je začel gospod Andrej meriti oficirje z izzivajočim pogledom, toda nihče ni ugovarjal, ker so vsi ljubili in spoštovali gospoda Mihaela; le Zagloba je dejal:

"Vnet vojak, k vragu ž njim! Zdi se mi, da te bom, gospod, močno vzljudil radi te danostvi do gospoda Mihaela, zakaj mene je treba šele vprašati, koliko je vreden."

"Več nego mi vsi," je dejal Kmitic s prirojeno gorečnostjo. Potem se je ozrl na gospoda Skrzetuskega, na Zaglobo in je dodal:

"Oprostite, gospodje, ker nisem hotel nobenega žaliti, ker vem, da ste pošteni možje in veliki vitezi. Ne jezite se, ker si iz srca želim zaslužiti vaše prijateljstvo."

"Nič ne škodi," je rekel Jan Skrzetuski, "kar je v srcu, to je na jeziku."

"Daj da te objamem," je rekel gospod Zagloba.

"Tega mi ni treba dvakrat reči!"

In objela sta se. Potem zakriči Kmitic:

"Danes se moramo napiti, ne more biti drugače!"

"Tega mi ni treba dvakrat reči," je odgovoril kakor odmev Zagloba.

"Izmuznemo se kmalu v orožarno, a za pijačo že poskrbim."

Gospod Mihael je začel močno vihati z brki.

"Ne bo se ti hotelo izmuzniti," si je mislil v duhu in gledal gospoda Kmitica, "čim zagledaš, kdo bo tam nočoj..."

In že je odpiral usta, da bi povedal Kmiticu, da je prispel v Kejdanje gospod mečnik rosijski z Olenko, toda postalo mu je nekako medlo pri srcu, zato je izpremenil razgovor.

"Kje pa je tvoj prapor?" je vprašal.

"Tu. Gotov. Pri meni je bil Harasimovič in mi prinesel knežev ukaz, da naj bodo o polnoči ljudje na konjih. Vprašal sem ga, če odrinemo vsi, a on mi je dejal, da ne. Ne razumem, kaj to pomeni. Nekateri oficirji imajo isti ukaz, a drugi ne... Toda tujezemska pehota je do bila vsaj isti ukaz."

"Morda pojde del vojske ponoči, drugi pa jutri," je dejal Jan Skrzetuski.

"Na vsak način se jaz tu z vami napijem, a prapor naj odrine sam... Saj v eni uri ga dohitim."

V tem trenutku je vstopil Harasimovič.

"Jasnovolmožni gospod praporščak olšanski," je vpil, klanja se med vrati.

"Kaj? Ali gori? Jaz sem," je rekel Kmitic.

"H gospodu knezu, h gospodu knezu!"

"Takoj, samo preoblečem se! Dečko, kontuš in pas — takoj!"

Dečko mu je na migljaj podal obleko in nekoliko minut pozneje je odšel h knezu gospod Kmitic, oblečen kakor na svat-

bo. Kar žarelo je od njega, tako lep je bil. Imel je župan iz srebrne lame, sešit v zvezdnate gube, od katerih je prehajal ta blek na vso postavo, in zapet pod vratom z velikim safirjem. Nato kontuš iz višnjevega baržuna, nato zelo dragocen bel pas, tako fin, da si ga lahko potegnili skozi prstan. Posrebrnena sablja, posejana s safirji, mu je visela od pasa na svilnatih motvoh; za pas si je zataknil ritmojstrski buzdovan, da bi označil dostojanstvo svoje osebe. Čudovito je povzdignil ta krog mladega viteza in težko bi bilo dobiti lepšega moža v tej neizmerni trumi, ki se je bila zbrala v Kejdanih.

Gospod Mihael je vzdihnil, zroč nanj. Ko pa je Kmitic izginil za vrati orožarne, je rekel Zaglobi:

"S takim človekom se ni kosati pri ženskah!"

"Vzemi mi samo trideset let," je rekel Zagloba.

Knez je bil tudi že opravljen, ko je vstopil Kmitic v spremstvu dveh Zamorcev s sobo. Ostala sta sama.

"Bog ti daj zdravja, da si se požuril!" je rekel knez.

"Na uslugo vaše knežje milosti."

"In prapor!"

"Po povelju."

"Ali so to zanesljivi ljudje?"

"V ogenj, v pekel pojdejo."

"Torej dobro. Takih ljudi mi je treba, in takih, kakršni si ti, pripravljenih na vse... Vedno ponavljam, da se na nikogar bolj ne zanesem nego na tebe."

"Vaša knežja milost, jaz ne morem primerjati svojih zaslug z zaslugami starih vojakov, toda če odrinemo na sovražnika domovine, tedaj pri Bogu, da ne bom zadnji."

"Ne odrekam starih zaslug," je dejal knez, "dasi lahko pridejo take nevarnosti, tako težki časi, da tudi najzvestejši omagajo."

"Naj sramotno pogine oni, ki bi v nevarnosti zapustil v ašo knežjo milost!"

Knez je bistro pogledal Kmitica:

"In ti... me ne zapustiš?"

"Vaša knežja milost!..."

"Kaj hočeš povedati?"

"Izpovedal sem se vaši knežji milosti vseh svojih grehov, in teh je taka množina, da se imam le očetovskemu srcu vaše knežje milosti zahvaliti za odpustanje. Toda med vsemi temi grehi ni edino enega: nevhvaležnosti."

"Niti verolomstva. Izpovedal si se pred menoj kot pred očetom, a jaz ti nisem le kot oče odpustil, temveč sem te vzljudil kot sina, katerega mi ni Bog dal, in mi je radi tega mnogokrat težko na svetu. Bodi mi prijatelj."

Po teh besedah proži knez roko, a mladi vitez jo nemudoma prime in pritisne na usta.

Oba sta molčala dolgo časa; kar upre knez svoje oči v Kmitica ni reče:

"Bilevičevna je tu!"

Kmitic poblebi in začne nerazumljivo stokati.

"Nalašč sem poslal ponjo, da bi bilo konec vajine nesloge. Videl jo boš takoj, ker je že nehala zalovati po starem očetu. Danes sem tudi govoril z gospodom mečnikom rosijskim, dasi mi je pri Bogu glava pokala od dela."

Kmitic se je prijel za glavo.

"S čim naj poplačam to vaši knežji milosti, s čim?"

"Razločno sem povedal gospodu mečniku, da je moja trdna volja, da se kmalu vzameta in da ti on ne dela ovir. Obenem sem mu tudi naročil, naj dekle polagoma pripravi na to. Saj

imamo čas. Od tebe je vse odvisno in jaz bom srečen, ako ti pride nagrada iz mojih rok, in daj ti Bog dočakati še mnogo drugih, ker moraš priti še visoko. Grešil si, ker si mlad, toda pridobil si si že slavo na bojnem polju... in vsi mlajši so gotovi iti za teboj. Za Boga, ti moraš priti še visoko! Za tak rod, kakršen je tvoj, niso okrajne službe... Ali veš, da si ti sorodnik Kiškov, a iz Kiščanke sem se rodil jaz... Treba ti je le premoženja, za kar ti je ženev najboljšo sredstvo. Vzemi si ono dekle, ki ti je prirastlo k srcu, in spominjaj se, kdo ti je dajal."

"Vaša knežja milost, jaz se zblaznim! Moje življenje, moja kri pripada vam! Kaj naj storim, da se izkažem hvaležnega? Povejte, vaša knežja milost! Ukažite!"

"Plačaj mi dobroto za dobroto... Verjemi mi, zaupaj mi, da vse, karkoli delam, delam v splošni blagor. Ne zapusti me, ko boš videl izdajstvo, ko boš videl, da me drugi zapuščajo, kadar prevlada zlo, kadar mene samega..."

Tu je knez naglo prenehal. "Prisegam," reče navdušeno Kmitic, "in dajem častno besedo, da ostanem do zadnjega diha pri osebni vaši knežji milosti, moje ga vojskovodje, očeta in dobrotnika."

Po teh besedah je pogledal Kmitic plantičih oči kneza in se prestrašil izpremembe, ki je nastala na njegovem obrazu. Lice mu je bilo rdeče, žile na njem napete, kaplje znoja so stopile na njegovo visoko čelo, a oči so mu metale čuden blek.

"Kaj je vaši knežji milosti?" je vprašal nemirno vitez.

"Nič, nič!"

Radzivil je vstal, stopil naglo h klečalniku, pograbil s njega križ ter začel govoriti z zamolklim glasom:

"Na ta križ prizezi, da me do smrti ne zapustiš!"

Navzlic vsej pripravljenosti in navdušenju je Kmitic nekaj hipov osuplo gledal kneza.

"Na te rane Kristove... Pri-sezi!... je silil hetman.

"Na te rane Kristove... Pri-segam!" je rekel Kmitic ter položil prste na križ.

"Amen!" je dodal knez s svečanim glasom.

Odmev visoke sobe je nekje pod stropom ponovil "Amen" in nastal je dolg molk. Slišalo se je le dihanje mogočnih Radzivilovih prsi. Kmitic ni odmaknil od hetmana svojega osuplega pogleda.

"Sedaj si že moj..." je rekel naposled knez.

"Vedno sem pripadal vaši knežji milosti," je odgovoril hitro mladi vitez, "toda vaša milost naj mi izvoli povedati in pojasniti, kaj se godi? Čemu je vaša knežja milost dvomila o tem? Ali grozi kaj vaši visoki osebi? Ali se je odkrila kakka izdaja, kako zahrbtno dejanje?"

"Bliža se čas preizkušnje," je rekel mračno knez, "a kar se tiče mojih sovražnikov, ali ne veš, da me hočejo gospod Gosievski, gospod Judicki in gospod vojvoda vitebski pogrezniti na dno prepada? Tako je! Sovražnik mojega doma se dviga, širi se izdaja in groze javni porazi. Zato pravim: bliža se čas preizkušnje..."

Kmitic je umolknil, toda zadnje knezove besede niso razpršile teme, ki je zakrivala njegovo misel, in zamen se je izpraševal, kaj utegne v tem hipu groziti mogočnemu Radzivilu. Saj je vendar stal na čelu mogočnejši vojski, nego kdaj poprej. V Kejdanis samih in okolič je stalo toliko vojske, da bi bila imela vojna, če bi bil imel knez podobno moč, preden je krenil proti Šklovu, brezdomno drugačen izid.

Gosievski in Judicki sta mu bil zares nenaklonjena, toda oba je imel v svojih rokah in pod stražo, a kar se tiče vojvoda vitebskega, je bil preveč pošten človek, preveč državljani, da bi se bilo bati na predvečer vojne

od njegovih strani kakih ovir in spletk.

"Bog ve, da ničesar ne razumem!" je zakričal Kmitic, ki sploh ni znal skrivati svojih misli.

"Še danes boš vse razumel," je odgovoril mirno Radzivil. "Sedaj pa pojdiva v dvorano."

In prijel je pod pazduho mladega polkovnika ter krenil z njim proti vratom.

Prehodila sta nekoliko sob. Oddalec iz ogromne dvorane so prihajali glasovi glasbe, katero je vodil Francoz, ki ga je nalašč pripeljal knez Bohuslav. Svirali so ravno manuet, ki so ga takas plesali na francoskem dvoru. Knez Radzivil se je ustavil in poslušal. "Bog daj," je rekel čez hip, "da bi vsi ti gostje, ki jih sprejemam pod svojo streho, ne prestopili jutri k mojim sovražnikom."

"Jasni knez," je odgovoril vitez Kmitic, "upam, da ni med njimi švedskih pripadnikov."

Radzivil se zdrzne in naglo ustavi.

"Kaj hočeš s tem povedati?"

"Nič, jasni knez, samo to, da se tam veselo vrli vojaki."

"Pojdiva... Čas pokaže in Bog bo sodil, kdo je vrl... Pojdiva."

Pri vratih je stalo dvanajst pažev, krasnih dečkov, opravljenih v baržun in s perjem. Ko so ugledali kneza, so se razporedili v dve vrsti, knez se jim je približal in vprašal:

"Ali je njena knežja milost že prišla v dvorano?"

"Da, jasni knez!" so odgovorili dečki.

"In gospoda poslanca?"

"Tudi."

"Odpri!"

Obe krili vrat sta se odprli, kakor bi mignil, potok svetlobe se je razlil skozi nje in osvetlil ogromno postavbo hetmana, ki je s Kmiticem in paži stopil na oder, kjer so bili pripravljeni sedeži za odličnejše goste.

V dvorani je nastalo takoj grbanje, vse oči so se obrnile v kneza, potem pa se je izvil iz stoterih viteških prsi en vzklík: "Živel Radzivil! Živel! Hetman nad hetmani!"

Knez se je priklanjal, potem pa začel pozdravljati na odru zbrane goste, ki so se koj dvignili, čim je vstopil. Med znamenitejšimi sta bila razen same kneginje oba švedska poslanca, poslanec moskovski, gospod vojvoda vendenski, škof Parčevski, duhovnik Bialozor, gospod Komorovski, gospod Miečjevski, gospod Hlebovič, svak hetmana, mladi Pac, polkovnik Ganchoff, polkovnik Mirski, Weisenhoff, poslanec kneza kurlandskega in nekoliko gospa iz kneginjinega spremstva.

Gospod hetman je pozdravil najprej, kakor se spodobi gospodaru, poslanca, s katerimi je izpregovoril par ljubeznivih besed, potem je pozdravil ostale; naposled je sedel na naslanjač s hermelinovim baldahinom in se ozrl po dvorani, ki je še odmevala od vzklíkov.

Kmitic, ki je bil skrit za baldahinom, je ravnokar zrl na trume. Njegov pogled je skakal z obraza na obraz, iščoč med njimi ljubljene potoze one, katera je v tem trenutku zajemala vso dušo in srce vrlega viteza. Srce mu je tolklo kakor kladivo.

"Ona je tu! Za hip jo uzrem, izpregovorimo ž njo!..." si je ponavljaval v mislih. In iskal je, iskal čimdalje bolj hrepeneče, čimdalje bolj nemirno. Evo, tam, med peresi pahljače so se videle nekake črne obrvi, belo čelo in jasni lasje. To je ona!

Kmitic zadržuje sapo, kakor bi se bal, da ne bi splašil prikazni, toda med tem se peresa premaknejo, obraz se pokaže — ne! To ni Olenka, to ni ona, mila, najmilejša! Pogled mu hiti dalje, objema ljubke postavbe, se sedeži za odličnejše goste. plazi po peresih, po obrazih kot

cvetke razcvetelih in se vsak hip trume prehajajo, dame se krezmoti. Ne, ona ni in ni. Šele naposled se je v globini dvorane poleg zavese pri oknu zamajalo nekaj belega in vitezu se je tedaj stegnilo pred očmi — to je Olenka, to je ona mila, najmilejša. . .

Godba začne iznova igrati, (Dalje prihodnjic.)

V SPOMIN

DRUGE OBLETNICE LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SINA

Albert Stefancic-a

ki je umrl 30. septembra, 1928 v mladosti 13 let in 9 mesecev,

IN NJEGOVEGA OČETA

Anton Stefancic-a

ki je umrl 30. septembra, 1925

Že leta dva Te zemlja krije in poleg očeta Tvojga spisa, vajina trupla že trohnita, tolažbe meni najti ni.

Imela sem vaju vedno rada, ohranim vaju v dnu srca, in čakajoč v sladki nadi, da skup se snidemo enkrat.

Solza pada že nešteta, tužno bje mi srce, smrt pobrala draga bitja, a v srcu mojem še žive.

In večni Stvarnik vama naj plačilo svoje zdaj deli, v raju svetem zarja milo na veke vama naj blesti.

Zalujoča

Mary Stefancic-Vidmar.

Pripravljen za univerzo
--kamor je namenjen

iz vzroka, ker je nekdo
znan, kako se hrani denar

Cleveland Trust
BANKA V VSAKISOSEŠČINI

TRAVEL VIA LAKE ERIE
to Niagara Falls, Eastern and Canadian Points

LET THE C & B LINE be your host for a delightful, refreshing night's trip between Cleveland and Buffalo or to Pt. Stanley, Can. Travel while you sleep. Avoid miles and miles of congested roadways via these short routes to Canada and the East. Every comfort and courtesy of a modern hotel await you. Autos carried.

Cleveland - Buffalo Division
Steamers each way, every night, leaving at 9:00 p. m., arriving at 7:30 a. m. (E. S. T.) April 15th to November 15th.
Fare, \$5.00 one way; \$8.50 Round Trip. Auto Rate \$6.50 up.

Cleveland - Port Stanley, Canadian Division
Steamer leaves Cleveland midnight, arriving Port Stanley 6:00 a. m. Returning 9:30 p. m. June 20th to September 6th.
Fare \$3.00 one way; \$5.00 round trip. Auto Rate \$4.50 and up.

Write for free folder and Auto Map. Ask for details on C & B Line Triangles, Circle and All Expense Tours, also 1930 Cruise de Lac to Chicago via Sault Ste. Marie.

THE CLEVELAND AND BUFFALO TRANSIT COMPANY
E. 9th Street Pier Cleveland, O.

SAVE-A-DAY THE C & B WAY

Grozdje in mošt

Kdor želi imeti v kleti fino kapljico, naj pride k meni po fino ohitsko grozdje in najboljši mošt. Pri meni dobite fino blago, dobro postrežbo in jako nizke cene.

Se priporočam za obila naročila.

JOS. PETRICH
17406 Grovewood Ave. KEnmore 2706

Grozdje - mošt

Cenjenim rojakom naznanjam, da bom letos lahko postregel vsem z sladkim grozdem in moštom. Grozdje je fino, črno in belo ter boste iz njega stisnili najboljšo kapljico. Ako pa želite mošt, vam bom pa tudi z istim lahko postregel. Kateri pa želi, da se mu grozdje stisne, imam dobro prešo za prežanje.

Priporočam se za obila naročila.

Anton Baraga
637 E. 152d St. Eddy 3658-R
ali pa se zglasite na 15612 Saranac Road